

Nyfikenhetsvandring 61 - Inledning Evangelium enligt Mose

Bidrag från Bengt Pleijel
2006-01-01
Senast uppdaterad 2010-03-18

Detta är nyfikenhetsvandring 61. Kära Du, gamla surfarvän, som fortfarande är nyfiken och glad över att få upptäcka mer! Bakom oss ligger nu på "nätet" 60 vandringar genom trosbekännelsen. Vi har öppnat ord efter ord i trosbekännelsen och smakat på Livet som spirar och växer och blommar och sjunger bakom varje ord. De tre första delarna handlade om Fadern, Sonen och den helige Ande. Nu går vi in i den fjärde delen som handlar om Buden. Och jag känner hur du nu ryggar till och börjar leta efter cykelhjälmen. Tänk om jag skulle drämma till dig i huvudet med något bud. Bäst att gardera sig! När jag var präst på Åh Stiftsgård och hade många konfirmander där, hände sig en dag att två varmhjärtade damer m.ä. sa till mig: "Vad bra att ungdomar får gå och läsa. Då lär de sig att veta hut!" Jag spände då mina allvarsamma ögon in i dem och replikerade: "De är inte för att lära sig veta hut. De är här för att lära sig älska Jesus!" Nu vill jag leda dig in i buden, in i Guds tio ord. Jag gör det för att du ska få hitta den stora Kärleken. Det blir en viss skillnad på om man ser budens budskap som piskrapp eller som kärleksförklaringar. Det första avsnittet om buden är en inledning.

Vi ska där få börja lyssna till evangelium enligt Mose. Så sätt i gång dina nyfikna fötter och vandra med!

Med uppmuntrande tillrop Ger vandringen ilskor, grubblor, tröstor och glädjor?

Kontakta då Bengt genom att klicka på kontakt sida längs ner. Guds tio ord Och Gud talade alla dessa ord: Jag är Herren, din Gud,

Som har fört dig ut ur Egyptens land,
ur träldomshuset

- Du skall inte ha några andra gudar vid sidan av mig.

- Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn

ty Herren skall inte låta den bli ostraffad

som missbrukar hans namn.

- Tänk på vilodagen, så att du helgar den.

- Hedra din fader och din moder

för att det må gå dig väl och du må länge leva i ditt land.

- Du skall inte dräpa

- Du skall inte begå äktenskapsbrott

- Du skall inte stjäla

- Du skall inte bära falskt vittnesbörd mot din nästa

- Du skall inte ha begärelse till din nästas hus,

- Du skall inte ha begärelse till din nästas hustru,

ej heller till hans tjänare eller tjänarinna,

ej heller till något, som tillhör din nästa

Ur 2 Moseboken 20:1-17 Vi följer Psalmbokens formuleringar av buden Detta är

nyfikenhetsvandring 61 Vi stannar till vid fem stationer:

1. Evangelium enligt Mose Guds kärleksord - ger oss kraftord

Guds kärleksord - talar om vem Gud är

Guds kärleksord - berättar vad Gud gjort 2. Buden - för frihetens skull 3. Den första kärleken på Sinai

på Bergspredikans berg

i aposteln Johannes erfarenhet 4. Tre möjligheter att komma rätt Till sist: Reflektion och dagens gäst: Gamle herr Lagen

1. Evangelium enligt Moses=4> Buden börjar inte med " Du skall" eller "Du skall inte".

De börjar inte: Så här lyder Tio Guds bud.

De börjar inte alls med ordet "bud".

Tio Guds bud kallas aldrig i Bibeln för Tio Guds bud.

De kallas de tio orden, se 2 Mos 34:28, 5 Mos 4:13.

De börjar Och Gud talade alla dessa ord:

Jag är Herren, din Gud,

som har fört dig ut ur Egyptens land, ur träldomshuset. Buden börjar med Guds kärleksord.

Där sägs ingenting om vad vi skall göra.

De handlar bara om Gud. Vad han ger, vem han är och vad han gör. Guds kärleksord är kraftord till oss. Hans ord är ande och liv (Joh 6:63).

Det bor kraft i hans ord (Rom 1:16)

En inre drivkraft som vi behöver för att leva Livet.

Dessa ord som jag idag ger dig, skall du lägga på ditt hjärta (5 Mos 6:6). (Det ordet reciterar en from jude varje dag, se Shemá i Skafferiet).

De ord som går in i hjärtat, sätter i gång blodomloppet och påverkar både händer och fötter och tår och fingrar och ögon och öron

tankar … Guds kärleksord handlar om vem Gud är. Vem är Gud? Han presenterar sig själv: Jag är Herren …. Detta

gudomliga JAG ÄR, som Mose hörde vid den brinnande busken, hör vi här, (se 2 Mos 3:14). JAG ÄR skrivs med de fyra

konsonanterna JHVH. Hur det skall uttalas vet man inte. En del gissar på Jahve. Andra på Jehova. (som är alldeles fel uttal).

Det var bara översteprästen som fick uttala Namnet på den stora försoningsdagen. Den siste översteprästen tog med sig uttalet

graven. På grekiska skriver man Kyrios. Och på svenska blir det HERREN. I Folkbibeln skrivs detta alltid med stora

bokstäver, versaler. Detta namn var så heligt så att den som skulle skriva av bibeln alltid måste stanna upp, böja sig i vördnad i

bön, tvätta sin penna innan han fortsatte.Vem är Gud?

Jag är Herren, DIN GUD.

Guds kärleksord riktar sig till just dig. Gud är din Gud.

Gud vill att du skall leva i ett personligt förhållande till honom.

Han riktar sina kärleksord till dig: Du är dyrbar i mina ögon. högt aktad och älskad av mig (Jes 43:4).

Herren vet vem han är: Jag är.

Herren vet vem du är: Du är …

När du unnar dig att vara på lyssnarnivå inför Honom börjar du begripa dig på dig själv.Guds kärleksord handlar om vad Gud har gjort.Herren din Gud har fört dig ut ur Egyptens land, ur trädromshuset.

I Egypten lever Israels folk i svår trädrom under Faraos. Men Gud ser deras nöd och sänder till dem Mose. Genom Mose befriar Gud sitt folk. Han låter Mose föra dem genom Röda Havet och ut ur Egypten. Därifrån beger de sig på vandring till Kanaans land. I början av vandringen kommer de till Sinai. Om detta kan man läsa i 2 Moseboken.På Sinai uppenbarar sig Gud för Mose. Hela Sinai hölls i rök när Herren kommer ned. Det dundrar och det blixtrar och man hör ett starkt basunljud. Allt folket bävar. Men Mose stiger ensam upp på berget. Där ger Gud honom DE TIO ORDEN. Mose skriver ned dem på två stentavlor. (Läs 2 Mos 19:16-25, 20:1-7, 5 Mos 5:6-22).Guds kärleksord handlar om vad Gud har gjort. Buden börjar med evangelium, det glada budskapet om Guds befrielsegärning. De som varit trålar i Faraos trädromshus blir befriade. De lämnar slaveriet bakom sig och går in i en ny frihet.

2. Buden - för frihetens skullKärlekens Gud har satt kärlekens bud omkring det ömtåliga människolivet.. Den Gud som givit oss LIVET ger oss också REGLER FÖR LIVET. Här är Guds kärleksövertaskningar.Gud uppfann människan.

Uppfinnaren bör bäst veta hur uppfinningen skall skötas.

Han som gav oss livet är den som bäst vet hur livet skall skötas . Det fina livet får inte gå sönder och bli meningslöst.På många ställen har han givit oss regler och instruktioner. I naturen har vi lärt oss att om man tappar ett föremål ramlar det nedåt. Bryr du dig inte om tyngdlagen utan tar ett steg rakt ut i friska luften från fjärde våningens balkong, så kan du sedan inte läsa någon nyfikenhetsupptäcktsvandring mer. Stackars dig!Gud har lagt ned i våra hjärtan och våra samveten en stark känsla för vad som är rätt och orätt, påstår Paulus (se Rom 2:14-15). Vi fattar rätt bra att det måste finnas regler för livet om vi ska leva tillsammans på det här jordklotet.Det går inte att köra som var och en vill när man bilar ut på vägarna.

Det går inte att göra som var och en vill när man spelar fotboll.

Det går inte att spela som var och en vill i Göteborgs symfoniorkester.

Det går inte att leva som var och en vill utan hänsyn till andra.

Försöker man det blir det kollisioner och utvisslingar och gnissel.Gud har för vår frihets skull satt en gräns, ett skydd för det ömtåliga människolivet. När han befriat sitt folk från Egyptens slaveri är han rädd om deras frihet. Bud blir skydd omkring friheten.Men lägg nu märke till:

Gud ger oss inte bara buden. Han ger oss en drivkraft att leva dem. Det är hans kärlek.

3. Den första kärleken1. På Sinai

Denna befrielsegärning ut ur Egypten är Gamla Testamentets största händelse. Man berättar gång på gång om den. Man sjunger om den. Evangelium enligt Mose föder fram lovsång, som driver till att leva ut kärlek och glädje. Och Gud talade alla dessa ord: Jag är Herren, din Gud, som har fört dig ut ur Egyptens land, ur trädromshuset.Detta är den första kärleken. Buden startar med att ge oss en inre drivkraft.2. På Bergspredikans berg (Skriv ut bergspredikan Matt: kap. 5-7)

Bergspredikan börjar med Saliga är de …. (se Matteus 5:1-12). Jesus står där i de fattigas mitt och fyller dem med Himmelrikets salighet, glädje och kraft. Det är av saligprisningarnas överflöd de sedan får ge vidare.De får inte bara riktmärken för hur de skall leva Livet. De fylls av himmelsk kraft. De behöver den när Jesus i sin lag tar upp flera av de tio orden. Vi märker hur Jesus skärper dem.Det räcker inte med att du låter bli att dräpa. Du får inte trampa på din nästa, inte ta ifrån henne livsmode Om någon gör dig illa så räcker det inte med att du är undfallande och låter bli att hämnas.

Gör något för henne! Bed för henne! Älska henne! Övertaska henne!Det som Jesus säger i Bergspredikan blir fullkomligt orimligt och omöjligt om man glömmer bort denna Bergspredikans början. Det blir som att försöka köra bil utan att fylla på tanken.Samma tanke lever på många ställen i Nya Testamentet. I brevet till Efesus uppmanar Jesus oss att vända tillbaka till den första kärleken

(se Joh Upp 2:1-7).3. I aposteln Johannes erfarenhet

Det är den första kärleken som Johannes skriver om i ett av sina kärleksbrev: Vi älskar därför att han först har älskat oss (1 Joh 4:19). Hans kärlek kommer först.Vi älskar, skriver Johannes. Vi gör det!

Med häpen lycklighet konstaterar han det.

Det går att komma längre än "jag fattig syndig människa .. jag har inte älskat". Det finns ett liv på andra sidan syndabekännelsen Någonting händer, som gör att vi kan säga: Vi älskar.Vad händer?

Vi älskar därför att Han först har älskat oss.

Nu älskar vi inte längre därför att vi måste älska.

Vi älskar därför att vi är älskade.

Och därför att Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan.

Han kom först. Han letade sig fram till oss, där vi gick slutna och knutna.

Hans kärlek löste upp oss. Han tog ifrån oss vår s.k. kärlek och gav oss sin.

Nu kan vi vittna om att det finns en Guds kraft i världen, som driver fram kärlek. Evangeliet om Jesus är en sådan kraft (Rom 1:16).

Hans kraft flyttar in i mig….

Kristi kropp för dig utgiven. Kristi blod för dig utgjutet.

Här i Hans kärlek är startpunkten för vår vardagsvandring.

4. Tre möjligheter att komma rättLagen gavs genom Mose, nåden och sanningen kom genom Jesus Kristus.

(Joh 1:17) Dessa är de tre möjligheterna att komma rätt när det gått snett: Lagen, nåden och sanningen. Det är ingen motsättning mellan det som Gud ger genom Mose och det som Gud ger genom Jesus Kristus. En del översättningar polariserar detta och har inflikat ett men här som inte står i grundtexten. X2000 översätter: Ty lagen gavs genom Mose, men nåden och sanningen har kommit genom Jesus Kristus. Grekiskan har inte ett sådant men. Lagen de tio orden, är evangelium enligt Mose. De är kärlekens skyddsräcke som kärlekens Gud satt upp omkring det ömtåliga människolivet. Innanför skyddsräcket finns friheten. Utanför väntar fångenskap och trældom under syndens hårda tyrann. Utanför Lagen en fördärvsmakt, som Paulus säger. Buden är inte till för att stänga inne oss. De är till för att stänga ute Ondskan. Hoppar över skyddsräcket eller river ned muren kommer vi in i en ny bundenhet. Den som river en mur blir stungen av en orm, (Predikaren 10:8). Vad det är för en figur, vet vi. Vi träffade honom i 1 Moseboken 3:1. Det är han som lurar oss bort från kärleken till Gud för att leva för oss själva. Det är bara i relation till Gud som människan blir fri. Dostojevskij uttrycker sambandet: "Om Gud inte existerade, skulle vad som helst vara tillåtet".

Klipper man av kontakten med ljuskällan blir det mörkt. Och kallt. Men hamnar vi där, är inte allt hopplöst. Jesus är där och letar på de förlorade och ger dem nåd och sanning. När han får ta tag i syndaren och upprätta henne ser vi hurudan Gud är. Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde, som själv är Gud, och är hos Fadern, har gjort honom känd (Joh 1:18). Nåden och sanningen Jesus var så full av nåd och sanning att det strålade från honom. Det strålade från hans ögon. Det strålade sanning från det ena och det strålade nåd från det andra ögat. När Jesus såg på människor så var det i en samsyn av nåd och sanning. Lägg märke till först kommer nåden, sedan kommer sanningen. Jesus var full av nåd och sanning (Joh 1:14).

Johannesevangeliet ger flera exempel på hur Jesus möter människor på det sättet. Tänk på äktenskapsbryterskan i Johannes 8 & De skriftlärderna och fariséerna ser med en ögd sanningsblick på äktenskapsbryterskan. De släpar fram henne till Jesus med fördömelse och anklagelser. Men Jesus ser henne i en samsyn av nåd och sanning. Först såg han henne med nådens öga. Han tog emot henne. Hon fick komma, smutsig och eländig och syndig. Sedan såg han henne med sanningens öga. Han använde ordet synd om det hon gjort. Gå bort och synda icke mer. Tänk också på den rike ynglingen (se Markus 10:17-27). Först såg Jesus honom med nådens öga. Han fick kärlek till honom, står det. Sedan fick han höra ett ord av sanning. Han var fångad i något som låste honom. Han var fångad i aktier och i marknadskrafter: Gå bort och sälj allt du äger & Tänk på den förlorade sonen (Lukas 15:11-32). Innan denne slarver till pojken hunnit säga ett ord av vad han gått och stavat på "Fader, jag har syndat &"; innan dessa ord kom över hans läppar hade fadern sett honom, fyllts av medlidande, sprungit emot honom, omfamnat honom, kysst honom... Nådens öga sa honom: Jag får komma som jag är. Sanningens öga sa honom: Jag behöver inte förbli sådan jag är. Vi behöver själva ofta bli stilla inför Jesus. Låta honom se på oss med både nådens och sanningens öga. Ibland ser vi på oss bara med nådens öga. Vi tar det yligt med nåden. Gud är ju god. De ordnar sig nog till sist. Jag kan leva lite hur som helst. Ibland ser vi på oss själva bara med sanningens öga. Vi fastnar i självkritik. Vi ser så tydligt våra egna fel, våra egna brister, nederlag. Vi dömer ut oss själva. Självbildet blir så sargat. Vi behövs vara inför Jesus,

som ser på oss både med nådens öga och sanningens öga. Ger vandrigen ilska, grubblor, tröstor och glädjor?

Kontakta då Bengt genom att klicka på författarnamnet för denna artikel.

Reflektion och till sist dagens gäst: Gamle herr Lagen Sammanfattning:

Buden börjar med Guds kärleksord till dig. Gud har kärlek att ge. Han ger den för att du skall få en inre drivkraft att leva hans liv på jorden.

Du har en inre bågare som Gud vill fylla, se Psalm 23:5.

Hur mycket? till bredden, säger x2000 till att flöda över, säger Folkbibeln och 1917 lite mera generöst. Samtala med dig själv och/eller med någon annan:

(Sänd gärna in dina reflektioner till oss) Hur börjar de tio orden? Vilka är de tio orden? Vad menas med evangelium enligt Mose? Buden för frihetens skull! Stänger inte buden in oss? Berätta om den första Kärleken - på Sinai, på Bergspredikan, I aposteln Johannes erfarenhet. Vad finns det för möjligheter om det gått snett? Och så till sist dagens gäst: Gamle herr Lagen. Har du någon gång träffat herr Lagen, denne äldre herre som bär svart, välpressad kostym och har blankputsade skor och brylkräm i håret och mittbena och talar med skarp röst. Och som ser rakt igenom dig genom guldbågade glasögon. Och som lyser med sin strålkastare på allt som är fel hos dig. Har du mött honom? Vågar du träffa honom? Han gömmer sig i Skafferiet. Tryck på lagisk eller nådisk så möter du honom. Ger vandrigen ilska, grubblor, tröstor och glädjor?

Kontakta då Bengt genom att klicka på författarnamnet för denna artikel.